

'Zorg dat pensioen niet te ingewikkeld is'

DOOR JOLANDA DE GROOT

In 2017 werd Jochem Dijkmeester Jonge Pensioenfondsbestuurder van het Jaar. Deze uitverkiezing gaf hem een breed podium om het belang van vernieuwing van het pensioenstelsel uit te dragen, ook voor jongeren. Inmiddels is hij voorzitter van Pensioenfonds PGB en houdt hij zich intensief bezig met de vernieuwing van het pensioenstelsel. Niet alleen via het pensioenfonds en de uitgeverijsector, waar hij via de Nederlandse Vereniging van Journalisten bij betrokken is, maar ook binnen de Pensioenfederatie en zijn netwerk van jonge pensioenfondsbestuurders. Zijn belangrijkste advies voor het nieuwe stelsel: maak het niet te ingewikkeld.

Foto: CheeseWorks

CV

Jochem Dijkmeester (38) zit sinds 2016 in het bestuur van Pensioenfonds PGB. Hij begon als Bestuurslid Strategische Communicatie en werd in 2019 Vice-voorzitter. Vanaf 1 februari 2020 is hij Voorzitter van het bestuur. Hij werkt voor de Nederlandse Vereniging van Journalisten en is als pensioenfondsbestuurder actief bij de Pensioenfederatie en kennisinstituut Netspar. Eerder was hij actief als HR-adviseur en pensioenfondsbestuurder bij UWV. Hij studeerde psychologie in Utrecht.

Pas 38 en nu al voorzitter van een pensioenfonds. Wanneer is uw interesse in de pensioensector begonnen?

'Als docent Toegepaste Gerontologie aan de Hogeschool Windesheim in Zwolle zat pensioen in mijn lespakket 'Gezond ouder worden op de werkvloer'. Dat ging niet zozeer over de techniek of het stelsel, maar over de vraag wat pensioen met mensen doet en wat je ermee kan. Vervolgens werd ik Adviseur Arbeidsverhoudingen bij UWV. Daar had ik een oudere collega, Joop, die in het bestuur zat van het pensioenfonds van UWV. Die heeft me enthousiast gemaakt. Joop zat zelf al vlak voor zijn pensioen, maar hij was heel erg betrokken bij jongeren en bij het belang van pensioen voor jongeren. Dat heeft hij op mij weten over te dragen. In gesprek gaan met jongeren werd dan ook een van mijn persoonlijke drijfveren.'

Hoe voert u dat gesprek met jongeren?

'Bij UWV ging dat onder meer via Jong@UWV, een netwerk-groep van jongeren. Nu heb ik veel en goed contact met andere jonge pensioenfondsbestuurders, onder meer via een Whatsapp-groep en bijeenkomsten. En ik kom jongeren tegen als ik bij bedrijven ben om daar te spreken over pensioen of over ons pensioenfonds. Bij Pensioenfonds PGB zou ik graag een netwerk van jonge deelnemers willen, om bijvoorbeeld over maatschappelijk verantwoord beleggen van gedachten te wisselen. Dat is tot nu toe onvoldoende van de grond gekomen. Maar we hebben inmiddels wel een project opgezet

Mijn grote zorg is dat het nieuwe stelsel straks te ingewikkeld wordt door allerlei compromissen in de uitwerking. Dat het zó complex is dat we het niet uitgelegd krijgen.

In de tijd dat ik les gaf, heb ik gezien dat er in de interactie tussen generaties juist hele mooie oplossingen werden bedacht en er vaak helemaal geen grote tegenstellingen waren.

om jonge deelnemers te bereiken en verschillende PGB-medewerkers hebben meegedaan aan PensioenLab, een project om jongeren te betrekken bij pensioenvraagstukken. Zelf geef ik jaarlijks een 'college' bij PensioenLab. Ik ben ervan overtuigd dat het netwerk voor jonge PGB-deelnemers er ook nog komt.'

Koos u bewust voor een carrière in het pensioenfondsbestuur?

'Ja. Toen ik eenmaal alle opleidingen had gevolgd en pensioenfondsbestuurder bij UWV was, kwam ik erachter dat ik het ook echt leuk vind om te besturen. En dat pensioen een sector is met heel veel dynamiek. Er is maatschappelijk debat en technologische innovatie. Er zijn volop ontwikkelingen op het gebied van beleggen, zoals duurzaamheid. En we hebben te maken met verwachtingen van deelnemers over hoe we hen zouden moeten ondersteunen. Er gebeurt heel veel, dus je moet wendbaar zijn en niet bang om te veranderen. Al die ontwikkelingen zijn extra stevig aanwezig bij Pensioenfonds PGB, dat een heel diverse achterban heeft. We moeten flexibel zijn en durven vernieuwen. Daarom past Pensioenfonds PGB heel goed bij me en ben ik juist daar verder gegaan. Vorig jaar werd ik een van de voorzitters van het bestuur. Dat was geen lichtvaardige beslissing. Het is geen gemakkelijke tijd in pensioenland met de lage rente en de transitie naar een nieuw stelsel. En daar komen al die onverwachte geopolitieke gebeurtenissen in de wereld nog bij, die directe gevolgen hebben voor de beleggingen. We hebben een zware verantwoordelijkheid, omdat we moeten waken over het geld dat mensen opzij hebben gezet voor hun oude dag.'

Ziet u zichzelf met 38 jaar nog steeds als jonge bestuurder?

'Ja hoor! In de pensioensector ben je jong tot aan je veertigste. Dat is een bijkomend voordeel van in de pensioensector werken... Dus ik ben voor een jongere relatief 'oud', maar voor mij gaat het erom dat ik aandacht heb voor jongeren in pensioen.'

Hoe belangrijk is het dat jongeren aan de bestuurstafel zitten? Hoe maak je als 'oudere jongere' het verschil?

'Ik denk dat aan de bestuurstafel zelf het verschil niet zo heel erg te merken is - we zijn immers allemaal professionals. Daar gaat het meer om je karaktereigenschappen en om wat je aan ervaring en expertise inbrengt. Als jongere heb je

PGB
pensioensector
jonge
UWV
pensioen
jongere
pensioenstelsel
pensioenfonds
pensioenlab
pensioenfondsbestuur

Afbeelding: Wordwolkn.nl

misschien meer affiniteit met jongerencultuur en -media. Ik denk dat het 'jong zijn' meer effect heeft in het contact maken met jongeren. Door mijn leeftijd maak ik het pensioenfonds en het bestuur van dat pensioenfonds, waarvan ik een boegbeeld ben, makkelijker benaderbaar voor jongeren. Een voordeel van een jonge voorzitter is dus dat we uitstralen dat jongere deelnemers ook een stem hebben, dat we ze 'zien'. En als ik namens het pensioenfonds het gesprek wil aangaan met jonge mensen, dan helpt het dat ik zelf jong ben. Dan kom ik makkelijker binnen bij hen. Dat kan zoals gezegd een voordeel zijn, maar ik vind het wel belangrijk om voor iedereen zichtbaar en benaderbaar te zijn, niet alleen voor jongeren. Ik ga ook naar de jaarvergadering van de VVG, de vereniging van gepensioneerden van PGB. In de tijd dat ik les gaf bij de opleiding toegepaste gerontologie heb ik gezien dat er in de interactie tussen generaties juist hele mooie oplossingen werden bedacht en er vaak helemaal geen grote tegenstellingen waren. Ik vind het dan ook interessant om te zien dat jong en oud gezamenlijk aan een tafel zitten om ideeën te leveren voor het pensioenakkoord.'

Wat heeft u van de generaties 'boven u' geleerd?

'Ik heb veel opgestoken van mijn meer ervaren collega's. En ik leer nog elke dag van hen en van andere ervaren bestuurders in de sector. Als ik terugkijk, dan heb ik me vooral eigen moeten maken hoe je allerlei belanghebbenden bij elkaar kunt brengen. Maar nogmaals: ik denk niet zo zwart-wit over leeftijd en generaties, jong versus oud. Ik had een collega van 69 die na mij bestuurslid werd bij Pensioenfonds PGB en die ook qua jeugdig enthousiasme met mij wedijverde om de titel 'jongste bestuurslid van PGB'.'

Wat hebben uw collega's van u kunnen leren?

'Elke organisatie heeft behoefte aan mensen met een frisse blik, die open en onbevangen het verhaal kunnen vertellen dat het ook anders kan. Een bestuur heeft er belang bij dat er een mix is van mensen met een verschillend perspectief. Mensen met ervaring en historisch besef, maar ook mensen die een andere kijk hebben en willen vernieuwen. Zo zorgt diversiteit voor meerwaarde. Ik ben opgeleid als psycholoog en zie ons bestuur als een team, waarin men elkaar versterkt en samen tot het beste besluit komt. Op dat vlak opereren we nu wel anders dan vroeger en ik denk dat ik daar wel een bijdrage aan heb geleverd.'

Welke vernieuwingen vindt u noodzakelijk in de pensioensector?

'We moeten de overgang maken naar een nieuw stelsel. Voor mij is het belangrijkste doel daarbij om het vertrouwen in het pensioen te herwinnen. Daarvoor moeten we wel de juiste dingen doen. Mijn grote zorg is dat het nieuwe stelsel straks te ingewikkeld wordt door allerlei compromissen in de uitwerking. Dat het zó complex is dat we het niet uitgelegd krijgen. Dan wordt het lastig om mensen mee te nemen. We hebben draagvlak nodig. Deelnemers moeten straks blij zijn met het resultaat dat er ligt. Als ze denken dat ze er bekaaid afkomen en dat het geen verbetering is, dan zijn we er niet veel mee opgeschoten. Mijn advies is: hou het simpel. Zadel de vernieuwing niet op met complexe verdeelvragen. Om het nieuwe stelsel te laten slagen, denk ik verder dat er een oplossing moet komen voor de lage rente waarmee we moeten rekenen. Die maakt pensioen onbetaalbaar, ook in het nieuwe stelsel. En verder moet er goed nagedacht worden over de vraag hoeveel individuele vrijheid er in het stelsel komt.'

Wat ziet u voor het komende decennium als de grootste uitdaging in de pensioensector?

'Ik kom weer terug bij het vertrouwen, dat we moeten zien te herwinnen. Als je op google naar nieuws over pensioenen zoekt, zie je alleen maar berichten over korten en andere ellende. Dat is niet iets van de laatste maanden. Er wordt al jaren bijna alleen maar in termen van problemen gesproken over pensioen. Voor een deel is dat terecht, maar voor een deel ook niet. Veel pensioenfondsen hebben vanaf 2008 de pensioenen niet meer kunnen laten meebewegen met de inflatie, sommige hebben moeten korten. Dat is waar. Maar het systeem is toch behoorlijk weerbaar gebleken, ondanks crises op de financiële markten, de eurocrisis en de extreme rentedaling van de afgelopen jaren. Het beeld dat de pot straks leeg is en dat er voor jongeren geen pensioen meer zal

**Mijn advies is: hou het simpel.
Zadel de vernieuwing niet op met
complexe verdeelvragen.**

zijn, is niet waar. De pot is morgen niet leeg. En overmorgen ook niet. De regels zijn steeds strenger geworden en de rente is gedaald naar een extreem laag niveau. Dat betekent dat we heel veel geld moeten reserveren voor het uitbetalen van de pensioenen in de toekomst. Wij hebben moeite om dat uit te leggen. Het is ook moeilijk te bevatten.'

Wat moet er dan gebeuren?

'Vorig jaar bereikte de rente een dieptepunt, waardoor massale pensioenverlagingen in zicht kwamen. Ik vind het heel goed uitlegbaar dat de minister daar dan een noodmaatregel voor treft. We zitten in een situatie met een zeer lage rente en staan aan de vooravond van een grote verandering. Er worden veel tegenstrijdige signalen gegeven: enerzijds is er de bezorgdheid dat we onnodig zuinig zijn, anderzijds is er de angst dat de pot straks leeg is. Al die wisselende signalen laten voor mij het belang zien om het pensioenstelsel te moderniseren. Het nieuwe stelsel moet als eerlijk worden ervaren. Daarvoor is het wel nodig dat het goed uit te leggen is. Ik heb geleerd dat de tegenstellingen tussen verschillende generaties echt minder groot zijn dan ze lijken. Uiteindelijk hebben jongeren begrip voor de wens van de gepensioneerde om gecompenseerd te worden voor de stijgende prijzen en gunnen de meeste gepensioneerden die ik spreek de jonge generatie een goed pensioen. Ons pensioensysteem in Nederland heeft heel veel voordelen. Laten we dat niet uit het oog verliezen.' «